

ЙОЗЕФ НЕСВАДБА ГНЕВНОТО СЛЪНЦЕ

Превод от чешки: [Неизвестен], 1965

chitanka.info

Просветлява. Сенките се разтапят, предметите около мене стават цветни или синкаво-бели — изгрява Смъртта. След няколко часа това изгряващо светило ще блесне с бяло сияние, ще се увеличи в небето няколкократно, ще залее небосвода с разтопен живак, ще изсуши повърхността на планетата, ще изгори всичко наоколо и ще се слее със своя нажежен спътник в една гигантска огнедишаща маса.

Аз знам това съвършено точно, защото именно заради това ние и долетяхме тука. Преди няколко дни ние бяхме в 18-тия Галактически сектор и там получихме съобщение, че се очаква избухване на променливата звезда Алфа-4 в съзвездието Каменен остров. А тъй като учените предполагаха, че тази звезда има няколко спътника, на които може да има живот, то ние получихме разпореждане да отлетим там. Аз бях развълнуван: работех за първа година и не беше ми се случвало никакво приключение.

Край Алфа-4 от каменен остров се оказаха 9 планети. Само на три от тях имаше забележима, кислородосъдържаща атмосфера. Ние обследвахме всяка поотделно. Най-интересна се оказа третата; по-голямата ѝ част беше покрита с вода и ние отначало помислихме, че ще намерим разумен живот в тукашните недълбоки морета, както това се случва на някои планети. Още първите снимки от голяма височина показаха, че на някои материци има цивилизация: крупни натрупвания на жилища и правоъгълници на селскостопански насаждения. Имаше места, където населението живееше струпано — очевидно и досега на примитивно градско равнище.

Ние се опитвахме да влезем в контакт с тукашните обитатели, да им съобщим нашата страшна вест. Съмнително беше, ще могат ли те въобще по някакъв начин да се опазят от колосалната температура, която им готви звездата. Единствената възможност е да се преселят някъде. Но ние не виждахме тукашната цивилизация да стои на такава висока степен. И ако те биха могли да се преселят на някаква по-отдалечена звезда, то разбира се, те не биха чакали нашето предупреждение. Но тук, както се вижда, особено висока техника нямаше: ние предавахме на всички дължини на вълните по най-простия универсален код и никой не ни отвърна. Затова след няколко обиколки около планетата на нас ни оставаше само да сортираме материалите, които трябваше да изпратим в Космическия институт за сравнение на животинските култури, да запишем някои данни за

Галактическата информационна служба и да извършим рейс към самата звезда, за да узнаем, защо тя се превръща в Нова, от какво е предизвикано това избухване.

Около Новата и стана нашата катастрофа. Веществото на тукашната звезда вече се изменяше, нейното излъчване растеше. Ние не забелязахме това и едва когато включихме двигателя за полет по права линия видяхме, че регулаторите са отказали, съединенията са прекъснали и корабът остана в пространството близо до третата планета като неин мъртъв спътник.

Мигновено бе обявена тревога. Такива положения се случваха. Отначало никой от нас не почувствува опасността: регулаторите са отказали — това не е беда, ще ги поправим.

— Ще можем да стартираме след 30 часа — уверено произнесе инженерът и побледня.

— След 30 часа? — ахнах аз. — Но след 30 часа всичките планети на тази звезда ще се превърнат в нажежен газ!...

Капитанът ни събра, разпределяше задачите, чертаеше схеми, планираше — всички бяхме длъжни да участвуваме в поправката на агрегатите. Всички се държаха уверено и делово.

— Защо да ремонтираме регулаторите, ако те след няколко часа ще се изпарят заедно с нас?! — Гласът ми трепереше. — Защо да правим това, което е безсмислено?

— А вие какво предлагате? — попита ме капитанът. — Остава ни да работим, както винаги. Аз мислех, че в Училището са ви обяснявали, как трябва да се действа при аварийни положения.

— В Училището ни уверяваха, че ракетните прелети са безопасни, че ние живеем в епоха, когато нашият разум вече отдавна е покорил Вселената, в епоха, когато никой не умира напразно или по вина на своите началници... Аз не искам да умирам!

Капитанът дойде до мене, по бащински сложи ръка на рамото ми и направи знак на останалите. Те бързо се разбягаха, като че ли да се бърза, имаше смисъл. Аз не ги разбирах, те ми се струваха слепи.

— Всичко това беше изпитание, приятелю мой — каза капитанът. — За съжаление вие не го издържахте. Вас ще ви преместят на рейсова линия.

Аз почервнях. Сега разбрах, защо останалите са така спокойни. Извиних се. Беше ми досадно, че не издържах изпитанието.

Капитанът ме изпрати на най-трудния участък: аз трябваше да работя отвън при шлюзовете на кораба, сам, в резервен скафандър, без връзка с останалите.

Срещу мене работеше Зи. Отначало ми беше малко срамно. Аз знаех че днешната постъпка не ме издигна в нейните очи. Тя твърде строго преценява хората. Аз се опитах да ѝ се усмихна през дебелия очила, помагах ѝ в работата, носех вместо нея дреболиите, които тя оставяше в пространството. Тежестта тук беше малко забележима и ми се струваше, че аз и сам бих могъл да тикна нашия кораб на нужната траектория.

А след това отново ме обхванаха съмнения. Ако това беше само изпитание, то защо то все още продължава? Защо ние не стартирахме веднага след него? Аз исках да попитам за това Зи, но връзка няхме. След това дойдоха други двама на смяна. Те бяха заядливи шегобийци, двама другари от Черния квадрант и аз очаквах, че ние ще се посмеем. Но те взеха нашите инструменти мълчаливо и бързо, като че ли зад гърба им имаше пожар. И наистина зад гърба им пламтеше нашата звезда.

— Извинявай, аз не знаех, че това е сериозно, аз се държах некрасиво, аз виждам, колко смели са останалите и ми е срамно, Зи... — Аз ѝ помагах да си свали защитния скафандър, когато стояхме в нейната каюта.

— Аз също се боя... — тихо прошепна тя.

— Ще умра ли?

— Ние всички ще умрем — отвърна тя.

— Сега разбирам, защо хората някога вземаха лекарства — говорех аз. — Мен също би ми се искало да взема нещо успокояващо, някаква таблетка или течност, за да се подкрепя.

Ние заспорихме. Тя искаше да ме изпрати при лекаря, говореше за разпадането на личността, като че ли беше неестествено, че искам да я виждам, да видя своята майка, че искам да обичам Зи дълго-дълго, че искам сам да извърша прославени прелети в Космоса, че не искам да загивам така глупаво и напразно.

Аз се връщах по резервния коридор. Цялата команда беше в носовата част, при регулатора. Аз вървах покрай спасителните аварийни ракети. Оставаха още три. Достатъчно е да влезеш в тях. Но накъде да летиш? Има само две възможности. Или да се загубиш в

пространството, оставайки сам във Вселената, или да летиш право към тази звезда и да загинеш още сега. Или мога да полетя към тази планета, на някой от нейните материци, в някой от градовете и да предупредя жителите. Може би те имат средства да се спасят. Никой друг не може вече да ни помогне.

Аз влязох в спасителната ракета в своя работен скафандър. Никой не ме забеляза. Докато се досетят, че съм изчезнал, аз вече отдавна ще бъда долу. И аз ще им кажа за всичко. Нека те знаят всичко, нека решават.

Аз вече виждах големите острови на планетата, обширни, истински материци. Най-голяма населеност автоматите отбелязаха там, където имаше залежи на въглища или метални руди: това беше признак на промишлена цивилизация.

Бързо и малко дръзко аз се спуснах на площада на един голям град сред материка. Аз очаквах, че към мен ще се затекат местните жители — аз навсякъде съм чел за това — но не видях никого, само тъмнееха около мене техните жилища, направени от желязо, бетон, глина, най-прости пластмаси. Тук строяха във височина и всички къщи завършваха с остри покриви, както се вижда, поради това, че често вали вода, изпаряваща се от моретата и изливаща се над сушата. Всичко това не ми се харесваше, това беше на вид изостанала цивилизация и не би ми се искало да заменям с нея своята родина, но охотно бих избрал нея вместо смъртта. Известно време чаках, след това включих сирените; само и само да ги извикам при себе си.

Но появи се нещо съвсем друго: втората спасителна ракета от нашия кораб. Тя се носеше право към мене, нажежила се до червено. Аз изскочих от кабината, хвърлих се към най-близките къщи, скрих се в най-тъмния ъгъл. Те прелетяха съвсем ниско, но не кацнаха. Включиха усилвателите, викаха ме, повтаряха името ми отново и отново. Аз си запуших ушите.

— Върни се, веднага се върни! — чувах гласа на капитана. — Върни се, ние успяхме да поправим регулаторите, инженерът скъси сроковете, след минута отлитаме...

Не, сега аз знаех всичките му фокуси — той иска да се завърна в тази братска могила, той мисли, че аз ще му повярвам... Втори път няма да бъда измамен! Аз знам колко време трябва за ремонта, зная

устройството на всички наши механизми. Те не могат да се поправят с едно махване на ръката.

След това чух Зи: тя хлипаше в микрофона, твърдеше, че аз трябва да се върна, че тук мене никой няма да ме спаси, че ако не се върна, тя повече няма да ме обича... Аз няма да се върна. Ако на тукашните обитатели не им се удаде да се спасят, аз ще остана с тях. Те са живи, както и аз, и това ни обединява.

Аз отново чух своето име. Дадох ми 10 секунди, аз съм длъжен да съобщя, къде се намирам: те видяха, че моята ракета е пуста. Дадох ми 10 секунди, а после отлетяха обратно към кораба.

— Ти избра. Ти ще останеш сам. — Капитанът се прости с мен и добави обикновената формула, с която се изключват от службата дезертъорите.

Щом ракетата изчезна, аз се втурнах към близкото здание, заудрях във вратата, но тя се разпадна под ръцете ми. Жилищата бяха пусти, покъщнината — цялата в прах и плесен. Аз бягах по града няколко часа и не намерих живо същество. Никого в града. Може би са под града? Под земята? Аз не разбирах, защо те се крият под земята, когато имат такива къщи. Или те са от къртичина порода? Аз разрових тънък слой почва и намерих скелет. Човешки скелет.

Аз мислех, че ще се побъркам, че бълнувам. Как са попаднали разумни хора на тази планета някъде в крайнините на нашата Галактика? Не са ли това останки от някаква друга експедиция? Или тази планета вече е била заселвана? Но тогава не биха ни изпратили тука за изследвания... Аз нищо не разбирах. И тук ми дойде на ум да включа детектора на космонавтите. И аз чух: „Тук наблизо има склад с гориво. Има и рампи за излитане“.

Аз ги намерих на няколко микросекунди откъдето бях. Плоскостите бяха големи, съвършено празни, без ракети, с древно оборудване от епохата на първите Галактически битки, още преди основаването на Галактическото общество. Аз се хвърлих към кулата за управление. Вратите се разсипаха пред мене. Аз намерих локатор. Той бе извънредно примитивен, но той показваше направлението, в което са отлетели тукашните кораби. Той сочеше към 18-ият Галактически сектор, към нашата станция. Натам, от където ние прилетяхме.

Аз не можех да повярвам на това. Нима то е истина? Възможно ли е? Та аз действително съм намерил една от първите планети, от която е започнало заселването на цялата Галактика, планетата, самото име на която се е загубило в безкрайните спорове? И тукашните жители я напуснали, защото техните учени предвидили избухването на своята звезда Алфа-4, на своето Слънце? И те се спасили от сегашната катастрофа вече отдавна, със силата на собствения си разум, собствения труд, с цената на упорита борба!

В локатора блесна искричка. Откъде? Как? Тя отиваше към нашата страна. Това беше нашият кораб. Той се спаси. Капитанът каза истината. Зи беше права. Тукашните обитатели бяха прави. Хората бяха прави.

Просветлява. Сенките се стопяват, предметите получават окраска, небето става синьо — изгрява Смъртта. След няколко часа тази изгряваща звезда ще избухне и ще се слее със своите планети в една гигантска огнена маса. Тя ще изгори около себе си всичко. Освен човешката правда. Аз не я узнах навреме. Аз останах сам. Единственият, който ще умре.

Публикувано в списание „Авиация и космонавтика“, брой 9/1965

г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.